

ПО НИКОИ ПРОБЛЕМИ НА ЗАБОЛЕВАЕМОСТТА И БОЛЕСТНОСТТА В ГРАД РУСЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ЕКОЛОГИЧНАТА ОБСТАНОВКА

Във връзка с изпълнение на заповед № Р 141/4.XII.1987 година на МС и заповед РД 09-1454/11.XII.1987 година на МНЗСТ, за разработване на анализ за въздействието на атмосферните замърсители в гр. Русе, бяха разработени и изпратени в София изходни данни по отчетни и учетни форми на ПОБ-Русе и ПФД.

Съпоставихме регистрираните заболявания в ПОБ-Русе на дихателната система и възпаления на окото в дни с обгазяване и контролни дни през 1986 г. и 1987 г.

За 1986 г. бяха издирени от амбулаторните журнали на участъкови и цехови терапевти, участъкови педиатри, усилени лекари и офталмологични кабинети, броя на заболяванията на дихателната система за осем дни с обгазяване и толкова контролни дни без обгазяване, като бяха изравнени дните понеделник за понеделник, вторник за вторник и т.н.

Завишаването на броя на болните, потърсили поликлинична помощ в дните с обгазяване към контролните дни е очевидно по отношение заболяванията на дихателната система.

В контролните осем дни има регистрирани 5600 заболявания, докато в дните с обгазявания - 7635, т.е. 136.34 % (увеличение с 36.34 %). Тази съпоставка по отделните нозологични единици е за грип - 326 %; астма - 207 % (в абсолютни цифри от 129 на 268); бронхит - 150 %; пневмонии - 149 %; хронични болести на тонзилите и аденоидни вегетации - 140 %; хроничен бронхит и емфизем - 139.75 %. Най-голямата група на остри инфекции на горните дихателни пътища от 2997 случая, дава увеличение на 3734, т.е. 124 %.

През 1987 г. бяха взети 19 дни на обгазяване и с толкова контролни, като от 11222 случая за контролните дни, за дните с обгазяване се регистрират 14956, т.е. 133,27 % (увеличение с 33 %).

По нозологични единици констатациите са идентични с тези от 1986 година, като тук най-голямо е увеличението при астматиците – от 244 на 506 болни, т.е. 207,33 %. Не сме правили разбор колко от тези пациенти са в трудоспособна възраст, респективно колко от тях са получили в повече болнични листи за временна нетрудоспособност, но реалното е да се очаква адекватно увеличаване и на този показател.

Възпаленията на окото системно се наблюдават в дните с обгазяване. Във взетите контролни дни без обгазяване, спрямо тях с обгазяване, за 1986 г. броя на случаите нараства от 287 на 532, т.е. 185 % увеличение, а през 1987 г. – от 615 на 772 – 125 %.

От ЦФД взехме данни за същите контролни дни, където се оказва, че през 1986 г., при техните контингенти, в дните на обгазяване, са имали изостряне в 80 %, а през 1987 г. – в 79 %. Проследени 3 дни след обгазяването обострянния на заболяването има през 1986 г. в 73 %, а през 1987 г. – в 71 %

Контролните дни (без обгазяване) дават при болните, явили се в тяхната поликлиника, изостряне от 43–53 %.

По-особено е положението с данните от Кожно-венеро-логичния диспансер при алергодерматозите. Сравнени с общия брой прегледи в дните на обгазяване през 1986 г. процентът им е по-малък към контролните дни, докато през 1987 г. той нараства от 12,32 % на 17,04 %.

Хроничните неспецифични белодробни заболявания се водят на учет основно в ЦФД, но от същата група ние имаме

регистрирани заболявания и в поликлиниките на ПЮБ. Не изключваме дублаж при част от случаите, което създава затруднения при тяхното интерпретиране. Независимо от това през 1981 г. се отчита нарастване (таблица 4 и 8). Според личните впечатления на главния лекар на ПФД - д-р Момяна Николова, ръстът им е значителен. Липсата на ффрапиращи цифрови разлики идва от това, че те са снели от учет значителен брой възрастен контингент.

Направихме проучване на заболяванията на дихателната система, регистрирани в поликлиниките на ПЮБ за детско и възрастно население за срок от 10 години. За децата (табл. 7) през 1977 г. са регистрирани 44669 заболявания, докато през 1986 г. те стават 86228. При възрастните увеличението е ффрапантно - от 25920 за 1977 г. през 1982 г. става 51050 и за 1986 г. стига 62138, т.е. общо (деца плюс възрастни) от 70 589 случая, след 10 години те се увеличават на 148 366.

Съпоставени с данните на НРБ, заболеваемостта на децата в Русе е по-висока. На 1000 деца: за ОКДШ: НРБ 1797 - Русе - 1803 (100,4 %); Грип НРБ - 39,4 - Русе - 55,3 (140,4 %); Пневмонии - НРБ - 71,6, Русе - 87,7 (122,5%); Астма - НРБ - 8,3 %, Русе - 12,8 (153 %); Хипертрофия на сливиците - НРБ 27,7, Русе - 29,8 (107,5 %).

Прави впечатление, че в детска възраст анемиите в Русе са 155 % в повече от тези на НРБ (0,76, 1,18).

Ако съпоставим данните, за 5 години преди и след пускането в експлоатация на завода в Гюргево, за заболяванията на дихателната система за двете петилетки е 407,3 о/оо, респективно 734,4 (увеличение 177,9 %), а болестността 328,3 о/оо, респективно 628,3 о/оо (увел. 191,5 %)

При хоспитализираните със заболяване на дихателната система съществени разлики няма и то е понятно. Работим с един и същи леглови фонд в целия този период.

Брутно регистрираните заболявания сред населението на град Русе за периода от 10 години се вижда от таблица № 9.

От 1057 заболявания на 1000 души население през 1977 г. те се увеличават през 1986 г. на 1621.

Проблема за вродените аномалии, мъртвораждаемостта и недоносеността в новородените деца в гр. Русе е дискутабилен.

В наблюдаваните петилетки 1977-1981 г. и 1982-1986 г, вродените аномалии нарастват от 27.5 о/оо на 39.7 о/оо (144.4 %); мъртворажданията от 7.7 о/оо на 9.5 о/оо (123.4 %).

В Русе, за периода 1968/1977 г. д-р Н. Петрова, завеждащ неонатологично отделение разработи дисертационен труд по същия проблем. Нейните данни са 1968 - 61 о/оо аномалии при живородени, а през 1977 г. - 22.6 о/оо. Явно съществува тенденция за нарастване и преди периода на обгазяване.

Извън цифровите данни.

В дните на обгазяване водещи в клиничната картина са оплакванията от дихателната система: суха дразнеща кашлица, парена в гърлото, недостиг на въздух; добавят се още главоболие и гадене, парене в очите, зачервяване и сълзотечение, сърбеж по кожата с алергични изяви.

По време на обгазяване се регистрира обостряне на хроничната белодробна патология, особено бронхиалната астма. Обострят се възпаленията на очите.

Извън тези оплаквания се отбелязва повишена възбудимост на нервната система.

Русе, 12.II.88 г.

д-р ЕН/МТ, РП

ГЛАВЕН ЛЕКАР НА ПОБЗРУСЕ:

(д-р Евг. Назъров)